

2011RGW94 bijlage 4

Resultaten Agendapunten Kadernota Ruimte

Ambtelijke Rapportage

27 juni 2011

In deze notitie is per agendapunt uit de Kadernota Ruimte (PS 13-12-2010) aangegeven wat de reden van agendering was, welk proces doorlopen is en welk resultaat voor de PRS (en eventueel de PRV) is ingebracht.

Agenda: Wij bezinnen ons op onze rol in de **ondergrondse ordening**.

- *Reden van agendering:* We hebben als keuze in de Kadernota Ruimte opgenomen dat wij sturen op een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem als drager van duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Om onze rol voor de bodem goed te kunnen duiden hebben wij dit geagendeerd.
- *Doorlopen proces:* Op basis van de bodemvisie die Provinciale Staten maart 2009 hebben vastgesteld is nader verkend welke delen hieruit voor ruimtelijk beleid /regels in aanmerking zouden kunnen komen. Hiervoor is onder andere overleg geweest met gemeenten en milieudiensten.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* De conclusie is, dat er vooral behoefte aan ondergrondse ordening is of kan zijn in stedelijk gebied. De ordening in het stedelijk gebied is echter vooral een aangelegenheid van de gemeenten. De provincie kan hierbij wel een stimulerende rol spelen, maar dat hoeft geen ruimtelijke rol te zijn. Om die reden is aangegeven dat het huidige ruimtelijke beleid toereikend is: rekening houden met de bodem bij ruimtelijke keuzes zorgt voor het benutten van de gebruikskansen van de bodem en het minimaliseren van de aantasting van de bodem.

Agenda: Wij onderzoeken welke maatregelen nodig zijn voor een **maatschappelijk acceptabel overstromingsrisico** en of er aanvullende waterbergingsbehoefte bestaat.

- *Reden van agendering:* We hebben als keuze in de Kadernota Ruimte opgenomen dat wij sturen op een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem als drager van duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Om dit goed handen en voeten te geven ten aanzien van het watersysteem hebben wij de onderdelen waar wellicht aanpassingen in ons huidige beleid nodig zijn geagendeerd.
- *Doorlopen proces:* Op basis van het vastgestelde Waterplan 2010-2015 (PS, 23-11-2009) is verkend welk deel hiervan voor de PRS ingebracht moet worden en of hier aanpassingen in nodig zijn. Hiervoor is gesproken met de voor water meest belangrijke externe partijen, te weten Rijkswaterstaat, de 4 waterschappen in onze provincie en de 3 drinkwaterbedrijven in onze provincie.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* De conclusie is, dat ons ruimtelijk beleid voor water grotendeels op orde is en we dit moeten handhaven. Er zijn slechts enkele kleine aanvullingen nodig, met name voor de bescherming van de buitendijkse gebieden langs het Eemmeer.

Agenda: Wij onderzoeken in samenwerking met gemeenten en andere betrokkenen op welke wijze de **binnenstedelijke ambities** gerealiseerd kunnen worden.

- *Reden van agendering:* De stedelijke ontwikkeling stagneert vanwege het wegvallen van overheids gelden en de gehele economische crisis, waardoor ook de investeringsbereidheid van marktpartijen sterk is afgenomen. Hierdoor staan onze verstedelijkingsambities onder druk. Daarbij hebben we de ambitie om de verstedelijking grotendeels (2/3) binnenstedelijk te laten plaatsvinden.
- *Doorlopen proces:* De uitwerking van dit agendapunt is toegespitst op het Bestuur Regio Utrecht en de regio Amersfoort (overige regio's komen bij de uitwerking van het agendapunt regionale opvang Woerden en Veenendaal aan de orde). Beide regio's hebben een document opgesteld als input voor de PRS, met name voor wat betreft het woningbouwprogramma. Geconstateerd wordt dat de druk op de Utrechtse woningmarkt onverminderd groot lijkt te blijven en dat er nu en op de langere termijn nog geen sprake van krimp zal zijn. Daarnaast blijkt dat het woningbouwprogramma uit de ontwikkelingsvisie NV Utrecht voor 2015 en verder ambitieus, maar actueel is (het sluit aan bij de bouwtempo's in het verleden). Mede vanwege de crisis moet alles op alles gezet worden om dit programma volledig en tijdig te realiseren. Met diverse partijen (met name gemeenten) is daarnaast gesproken over mogelijke instrumenten en onze rol bij de binnenstedelijke ontwikkeling.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* De beide regiodocumenten zijn input voor de PRS. Daar waar wij afwijken, hebben wij dit beargumenteerd toegelicht aan de regio. Daarnaast hebben wij de conclusies over de instrumenten voor de binnenstedelijke opgave en onze rol daarbij in de PRS verwerkt.

Agenda: We gaan samen met de partners onderzoeken welke rolverdeling de beste garanties biedt voor **leefbaarheid en kwaliteit in de kernen**.

- *Reden van agendering:* We hebben als hoofdkeuze in de Kadernota Ruimte opgenomen dat we inzetten op binnenstedelijke ontwikkeling. Ten behoeve van de leefbaarheid in steden en dorpen is het belangrijk om daarbij extra aandacht te schenken aan de kwaliteit. De verantwoordelijkheid voor de binnenstedelijke kwaliteit ligt bij de gemeenten. Maar, gezien de koppeling met de binnenstedelijke opgave, hebben we daar als provincie ook een rol in.
- *Doorlopen proces:* We hebben een salongesprek met externe deskundigen en interne sessies met ambtenaren uit het beleidsveld gehouden. Hieruit komt het voorstel om aan het binnenstedelijke woningbouwprogramma kaders te verbinden met betrekking tot de kwaliteit van dit programma. Voor de uitvoering hiervan zijn als mogelijke opties aangegeven de inzet van provinciale middelen en regulering via de verordening. Dit is besproken met diverse interne en externe partijen. De conclusie hieruit is dat het waarborgen van de binnenstedelijke kwaliteit vooral een lokaal belang is.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voor de PRS is voorgesteld om in de beleidstekst de provinciale denklijn over binnenstedelijke ontwikkeling met kwaliteit op te nemen en dit uitvoering te geven via de stimulerende rol en dus via opname in het uitvoeringprogramma bij de PRS.

Agenda: We gaan samen met de partners onderzoeken welk beleid er nodig is voor een evenwichtige provinciale kantorenmarkt en hoe we transformatie van **kantoorgebouwen en kantorenlocaties** kunnen stimuleren

- *Reden van agendering:* De provincie Utrecht heeft, net als de rest van Nederland, te maken met een te groot en groeiend aanbod van kantoren. Er staat nu ca. 1 miljoen m² leeg, terwijl er nog minstens evenzoveel harde plancapaciteit aanwezig is. Het gevolg is leegstand en weinig bereidheid om te investeren in de bestaande voorraad. De veranderende economische structuur, het anders werken en de krimpende beroepsbevolking leiden tot een structureel kleinere vraag naar kantoorruimte. Bovendien worden er andere eisen gesteld aan de kwaliteit van locaties en gebouwen.
- *Doorlopen proces:* Interne deskundigen vanuit de beleidssectoren economie, wonen en ruimte hebben de situatie op de kantorenmarkt in Utrecht geanalyseerd en hebben mogelijke oplossingsrichtingen verkend, waarna gesproken is met diverse externe partijen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Er is een aanpak voorgesteld die zich richt op het verbeteren van de verhouding tussen vraag en aanbod op de kantorenmarkt. De provinciale rol zou betrekking kunnen hebben op een goed verloop hiervan. Dit door het beperken van nieuw aanbod en door het benutten van kansen op bestaande locaties (herontwikkeling, transformatie, functiewijziging).

Agenda: We gaan samen met onze partners en het Rijk onderzoeken welke mogelijkheden en kansen er zijn voor de ontwikkeling van de **A12-zone**

- *Reden van agendering:* De A12zone wordt naar alle waarschijnlijkheid niet in de PRS-periode ontwikkeld, maar het is wel belangrijk er al op te anticiperen.
- *Doorlopen proces:* Het verstedelijkingsperspectief A12zone is in de Stuurgroep voor de A12zone vastgesteld en in april ter vaststelling aan GS aangeboden. De conclusies hieruit met betrekking tot de plek van de A12zone in de PRS hebben wij overgenomen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* In de rapportage wordt voorgesteld het object "A12zone" op te nemen in de PRS waarbij wordt aangegeven dat de A12zone de potentie heeft zich in de periode 2025-2040 te ontwikkelen van een monofunctionele, extensief gebruikte stedelijke rafelrand tot een multifunctioneel dynamisch woonwerkgebied in het hart van een aaneengesloten metropolitane regio. Voor het slagen van deze ambitie is een aantal ingrepen voorwaardelijk, onder meer investeren in een hoogwaardige OV-tangent, het onderliggend wegennet en het langzaam verkeer. Hoewel het hoofdaccent op ontwikkeling nog ver weg ligt, vraagt deze inhoudelijke koers nu al voorbereiding, opdat de kansen voor de langere termijn niet verloren gaan.

Agenda: Wij gaan onderzoeken of de **regionale opvangfunctie van Woerden en Veenendaal** gecontinueerd moet worden.

- *Reden van agendering:* Beide gemeenten hebben in de huidige Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie een regionale opvangfunctie. De vraag is of er een noodzaak c.q. wens bestaat om deze opvangfunctie te continueren. Bij deze afweging speelt met name de ambitie voor het realiseren van de (binnenstedelijke) mogelijkheden in zowel beide gemeenten als andere regiogemeenten een rol.
- *Doorlopen proces:* Om de vraag goed te kunnen beantwoorden is gekeken naar het hele stedelijk programma voor beide regio's. Dit is gebeurd op basis van de informatie die verkregen is van gemeenten over concrete plannen en ambities, de bij ons bekende nog aanwezige plancapaciteit en de gemiddelde productie in de afgelopen jaren.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Er is geconcludeerd dat in beide gemeenten nog veel (binnenstedelijke) capaciteit aanwezig is en dat beide gemeenten een beperkte regionale opvangfunctie kunnen blijven vervullen.

Agenda: Wij gaan de mogelijkheden van **knooppuntontwikkelingen** onderzoeken.

- *Reden van agendering:* In de Kadernota is geconcludeerd dat knooppuntontwikkeling potentieel kansrijk is om ruimtelijke ontwikkeling en infrastructuur optimaal af te stemmen. Een knooppunt is namelijk een plaats waar meerdere vervoersmodaliteiten samenkomen en waar tegelijkertijd stedelijke activiteiten plaatsvinden of kunnen plaatsvinden. Het is daarmee een kristallisatiepunt in een netwerk.
- *Doorlopen proces:* Via een aantal sessies met in- en externe partijen zijn de (potentiële) knooppunten benoemd en hiërarchisch onderverdeeld. Vervolgens is een voorstel gedaan voor een strategie.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voorgesteld wordt in te zetten op:
  1. optimalisering van het gebruik van de huidige OV- en mobiliteitsnetwerken omdat ze van grote betekenis zijn voor de bereikbaarheid en de verdere vormgeving van de verstedelijking;
  2. goede vormgeving en programmering van de halten en knopen omdat ze de mobiliteitsstrategie ondersteunen;
  3. ontwikkelen van een verstedelijkingsaanpak op netwerkniveau omdat dat grote invloed heeft op het gebruik van deze netwerken en op de kwaliteit van het stedelijk gebied.Voor het BRU-gebied is er al een redelijke analyse van de ontwikkelingsmogelijkheden voor OV-knooppunten. Verdere uitwerking van deze strategie verloopt via de uitvoering van de PRS.

Agenda: Wij gaan de **kwetsbaarheid en potenties van de Utrechtse landschappen** in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, zoals hoogbouw of nieuwbouw van woningen of bedrijven nader analyseren als basis voor ons beleid op dit punt.

en

Agenda: Wij gebruiken de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse landschappen als een onderlegger voor (het omgaan met) de **landschappelijke kernkwaliteiten** in de PRS.

- *Reden van agendering:* Wij hebben als ambitie het behouden en versterken van de diversiteit, kwaliteit en beleefbaarheid van het landschap (keuze in de Kadernota Ruimte). Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen kunnen een grote impact hebben op het landschap. Hiervoor is in de afgelopen Statenperiode een discussie gevoerd aan de hand van de Hoogbouwvisie, welke nog door moet werken. In de uitwerking is dit samengenomen met het tweede genoemde agendapunt, de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen als landschappelijke onderlegger voor de PRS.
- *Doorlopen proces:* De kwaliteitsgids voor de Utrechtse landschappen is intern doorvertaald naar een provinciedekkende kaart met daarop de landschappen en de deelgebieden die hierbinnen te herkennen zijn. Aan de hand van de hoogbouwvisie is per landschap bediscussieerd welke ontwikkelingen er al dan niet passend kunnen zijn. Dit proces kon intern opgepakt worden, omdat de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen reeds in Provinciale Staten is behandeld en omdat de Kwaliteitsgids reeds besproken is met externe partijen, waaronder AVP-gebiedscommissies.

- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* De verschillende landschappen met hun kernkwaliteiten zijn aangegeven, samen met een voorstel voor het verordenen van de kernkwaliteiten van deze landschappen op het niveau van de landschappen als geheel. Voor grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals hoogbouw, is per (deel van het) landschap aangegeven wat mogelijk is.

Agenda: We gaan de huidige regelingen voor **functiewijzigingen in het landelijk gebied**, te weten ruimte voor ruimte, rood voor groen, nieuwe landgoederen, functieverandering en groene werklandschappen evalueren en op basis daarvan bezien hoe we deze kunnen verbeteren.

- *Reden van agendering:* De huidige regelingen landelijk gebied (ruimte voor ruimte, rood voor groen, nieuwe landgoederen, functieverandering en groene werklandschappen) zijn geëvalueerd. Hieruit kwam als conclusie dat de instrumenten wel voorzien in behoefte, maar dat het resultaat niet optimaal is. Gemeenten en initiatiefnemers ervaren onvoldoende speelruimte en de provincie ziet onvoldoende kwaliteit bij de tot stand gekomen resultaten.
- *Doorlopen proces:* Er is met diverse partijen en belanghebbenden, intern en extern (gemeenten, LTO Noord, NMU, waterschappen e.d.) gesproken over de voor- en nadelen van de huidige regelingen en de wensen en mogelijkheden tot aanpassing. Op basis hiervan is een voorstel voor de nieuwe inzet van de kwaliteitsinstrumenten opgesteld die (ambtelijk) bij gemeenten en waterschappen getoetst is.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voorgesteld wordt binnen rood voor groen twee soorten te onderscheiden: relatief grootschalige vormen waarin landbouwgrond omgezet wordt naar natuur / recreatie (nieuwe landgoederen) en kleinschalige vormen gericht op perceelsranden, landschapsherstel, wateropgaven e.d.. De grootschalige vormen zijn specifiek bedoeld voor die gebieden waar een extra ambitie voor bestaat, met name de ecologische ambities in de Groene Contour uit het Akkoord van Utrecht en de recreatieve ambities in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort. Voor functiewijziging en ruimte voor ruimte wordt voorgesteld het beleid voort te zetten, maar wel beter toepasbaar te maken en duidelijker aan te geven hoe maatwerk mogelijk is.

Agenda: Wij gaan de bijdrage analyseren die de verschillende vormen van **duurzame energie** kunnen leveren aan een duurzamere energievoorziening, waarbij de relaties hiervan met ons andere beleid, zoals voor de landschappen, nadrukkelijk aan de orde komt.

- *Reden van agendering:* In de Kadernota Ruimte is als keuze opgenomen dat wij ervoor zorgen dat in 2020 meer dan 20% van onze energievoorziening duurzaam is. Om te bepalen hoe haalbaar deze ambitie is en wat er moet gebeuren om deze ambitie te realiseren is dit geagendeerd.
- *Doorlopen proces:* Voor de verschillende vormen van duurzame energie is via potentieelstudies onderzocht wat er mogelijk is binnen de provincie Utrecht. Ook is berekend wat er nodig is om de ambitie zoals opgenomen in de Kadernota te halen, welke tussenstappen op weg naar deze ambitie mogelijk zijn en hoeveel inzet van de verschillende vormen van duurzame energie daarvoor nodig is.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Er is aangegeven welke potenties de verschillende vormen van duurzame energie hebben en voor welke vormen van duurzame energie ruimtelijk beleid en wellicht ook ruimtelijke regels nodig zijn. Dit betreft windenergie en biomassavergistingscentrales. Met betrekking tot de ambitie van 20% duurzame energievoorziening is aangegeven dat deze erg ambitieus is en een forse inzet van met name windenergie zal betekenen. De vraag is neergelegd of deze ambitie nog vastgehouden moet worden. Een ambitie van 10% wordt als ambitieus maar haalbaar ingeschat. Dit betekent niet dat de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn wordt losgelaten. In de periode tot 2040 kunnen zich nog tal van ontwikkelingen en innovaties voordoen die deze ambitie alsnog mogelijk kunnen maken.

Agenda: Wij gaan onderzoeken hoe wij **klimaatadaptatie** zo optimaal mogelijk kunnen invlechten in ons beleid met als uitgangspunt: anticipatie op klimaatverandering via no regret-maatregelen.

- *Reden van agendering:* De verwachting is dat de klimaatverandering zich door zal zetten. Dit is een lange termijnproces waarop in de structuurvisieperiode voorbereiding nodig kan zijn. Via deze agendering is gekeken welke maatregelen wij nu al kunnen nemen.

- *Doorlopen proces:* Uit de Klimaatwegwijzer die in januari 2010 behandeld is in Provinciale Staten, is de voor de PRS relevante informatie gehaald. Via de andere agendapunten, met name die voor water, natuur en landbouw, is bekeken of het beeld compleet is. Dit is daarnaast getoetst via het proces van de watertoets. Dit aspect krijgt ook aandacht via het proces van de planMER voor de PRS.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voor de PRS is een verkenning opgeleverd van de verschillende aspecten en beleidsthema's waarvoor klimaatadaptatie een rol kan spelen. Ook is aangegeven welke no-regretmaatregelen een plek zouden kunnen krijgen in de PRS.

Agenda: Wij gaan onderzoeken hoe wij ons beleid voor de **veenweidegebieden** nog beter in lijn kunnen brengen met de Voorloper Groene Hart, met meeneming van de actuele stand van zaken voor wat betreft het onderzoek naar met name de bodemdalingsproblematiek in deze gebieden.

- *Reden van agendering:* In de Kadernota staat: Wij nemen het beleid voor de veenweidegebieden uit de Voorloper Groene Hart als uitgangspunt: Substantieel afremmen van de bodemdaling in veenweidegebieden binnen een robuust en klimaatbestendig watersysteem, zodanig dat het op lange termijn goed betaalbaar en beheersbaar is en dat rekening wordt gehouden met behoud en ontwikkeling van de landschappelijke kernkwaliteiten. Sinds het uitbrengen van de Voorloper is het onderzoek doorgegaan. Daarom is gekeken of het beleid uit de Voorloper nog steeds optimaal is.
- *Doorlopen proces:* De tekst van de Voorloper is als uitgangspunt genomen. Om dit nader uit te werken is gekeken hoe bodem en bodemdaling in beeld kan worden gebracht en op de kaart kan worden weergegeven. Op basis hiervan is bekeken hoe dit beleid verder uitgewerkt en toepasbaar gemaakt kan worden. Het resultaat hiervan is intern besproken en daarna ambtelijk extern voorgelegd bij onder andere Planbureau voor de Leefomgeving en Waterschappen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voorgesteld is het beleid uit de Voorloper over te nemen en voor de langere termijn aan te geven we met gebiedspartners en andere overheden bekijken wat de beste benadering is voor het duurzaam omgaan met de veengebieden. Voor de verordening is voorgesteld het huidige verbod op scheuren en ploegen in de voor oxidatie kwetsbare gebieden te handhaven.

Agenda: Wij gaan oplossingen zoeken voor het achterlopen van de **biodiversiteitsdoelstellingen** binnen de EHS en de daarvan onderdeel uitmakende Natura2000-gebieden, mede in relatie tot medegebruik van deze gebieden voor andere functies, zoals recreatie, maar ook woningbouw, en in relatie tot de invloed op de milieukwaliteit in deze gebieden.

en

Agenda: Wij gaan een onderzoek uitvoeren naar de samenhang en de **conflicten tussen toeristisch-recreatieve functies en natuurwaarden** op de Utrechtse Heuvelrug en in het Plassengebied, met als doel een kwaliteitsslag te bewerkstelligen.

- *Reden van agendering:* We hebben een Ecologische Hoofdstructuur die we in stand willen houden en we willen dag- en verblijfsrecreatie behouden en verbeteren. Deze doelen kunnen elkaar versterken, maar zitten elkaar ook af en toe in de weg. Daarnaast kunnen ook andere functies die in de EHS liggen, zoals woningbouw of bedrijvigheid, invloed hebben op het functioneren van die EHS. Onderzocht is of de manier waarop we hier nu mee om gaan verbeterd kan worden.
- *Doorlopen proces:* Dit onderwerp is opgepakt door de beleidsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor natuur, recreatie en ruimte. Zij hebben het beleidsveld verkend en ambtelijk overlegd met (externe) partijen, zoals Recreatie Midden Nederland, de NMU en de Adviescommissie Recreatie en Toerisme.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voorgesteld is om, bij het opnieuw bekijken van de grenzen van de bestaande natuur binnen de EHS op logische ligging, functies met een fors ruimtebeslag (meer dan 5 hectare) en beperkte natuurwaarden uit de EHS te halen. De kleinere locaties kunnen EHS blijven. Hiervoor wordt aangegeven dat zij zich binnen hun perceel / bestemmingsvlak en binnen in de verordening nader te specificeren randvoorwaarden verder mogen ontwikkelen.

Agenda: Wij stellen een landbouwvisie op over de toekomstige rol van de **landbouw** in de provincie.

- *Reden van agendering:* Provinciale Staten hebben in 2010 aangegeven zelf een landbouwvisie op te willen stellen die mede zal dienen als Statenbouwsteen voor de PRS. Dit is een zelfstandig traject.
- *Doorlopen proces:* Provinciale Staten hebben in 2010 een proces doorlopen van startnotitie, hoorzitting, Statenexcursie en Statendiscussie, uitmondend in het Koersdocument Landbouw wat op 7 februari 2011 door Provinciale Staten is vastgesteld. Daarnaast hebben Provinciale Staten het Burgerinitiatief Stop Veefabrieken Utrecht behandeld en besloten dit uit te werken in de PRS.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Het voorstel is om beleid te formuleren voor gebieden met grondgebonden landbouw, voor de gebieden van de integrale zoneringsplan uit het Reconstructieplan en specifiek voor glastuinbouw. Voor de agrarische bouwpercelen wordt het besluit verder uitgewerkt om 1,5 ha als maximum te hanteren, met beperkte doorgroeimogelijkheden naar 2,5 ha.

Agenda: Wij gaan een onderzoek uitvoeren naar **ontbrekende schakels / verbindingen in de recreatieve structuur** en naar de mogelijkheden van het in samenhang ontwikkelen van recreatie met andere opgaven en functies. We doen dit om te bepalen welke acties in de looptijd van de PRS vanuit de ruimtelijke ordening opgepakt kunnen worden.

- *Reden van agendering:* We hebben als keuze aangegeven dat wij recreatie gaan stimuleren via betere bereikbaarheid en toegankelijkheid van het landelijk gebied vanuit de stad, behouden en (door-)ontwikkelen van recreatiegebieden in de nabijheid van de stad en recreatief medegebruik van EHS- en andere natuurgebieden. Op dit moment is ons ruimtelijk beleid hiervoor beperkt. Via deze agendering is uitgezocht of het ruimtelijk beleid uitgebreid moet worden, of dat het voldoende is.
- *Doorlopen proces:* Op basis van diverse documenten die de afgelopen jaren zijn opgeleverd, zoals recreatievisies voor deelgebieden binnen de provincie, is verkend waaraan behoefte zou kunnen zijn. Dit is ambtelijk intern en extern getoetst. Extern is onder andere gesproken met Recreatie Midden Nederland en met partijen betrokken bij AVP-Gebiedscommissies.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Er is een uitgebreide verkenning gemaakt, waarin onder andere gekeken is naar bovenlokale recreatiegebieden, recreatieve routenetwerken, recreatief medegebruik van het landelijk gebied, golfbanen, leisurevoorzieningen en verblijfsrecreatie. Geconstateerd is dat hiervoor binnen het ruimtelijk beleid aandacht gevraagd moet worden, zodat in het gehele landelijk gebied recreatief medegebruik mogelijk is en zodat op specifieke plekken intensievere vormen van recreatie ruimte kunnen krijgen. Dit laatste is verder uitgewerkt via de volgende twee agendapunten.

Agenda: Wij gaan in samenwerking met gemeenten verkennen hoe de **kwaliteit van de overgangszones** verstedelijkt gebied – landelijk gebied kan worden versterkt en wij gaan onze rol daarin concretiseren

- *Reden van agendering:* De samenhang van het landelijk gebied en het stedelijk gebied is zeer bepalend voor de kwaliteit van de leefomgeving. Een goede inrichting (functionaliteit en beeldkwaliteit) en daarmee ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden is dan ook belangrijk. Een uitdaging omdat enerzijds grondgebonden functies gehuisvest moeten worden, maar anderzijds ook functies die noch in het stedelijk noch in het landelijk gebied goed zijn in te passen. Voorts zit de uitdaging in het creëren van een uitnodigende poort in de overgang tussen stad en land. In de huidige praktijk ontbreekt hierbij vaak een heldere ruimtelijke visie en dus ook de daarop gebaseerde duidelijke keuzes. Met als gevolg dat de ruimtelijke kwaliteit veelal te wensen over laat.
- *Doorlopen proces:* Architectuurcentrum Aorta heeft in samenwerking met ons een project opgezet, waarin zij in samenwerking met vertegenwoordigers van de Utrechtse gemeenten willen komen tot een gezamenlijk beeld van de gewenste kwaliteit in stad-landzones. Ook zullen ze daarbij adviseren over de provinciale rol. Dit project wordt naar verwachting na de zomer van 2011 afgerond.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* mede voortkomend uit het Aorta-project onderscheiden we beleid voor “kernrandzones” en “geledingszones”. De kernrandzones liggen rondom elke kern, hebben over het algemeen een lokale functie en krijgen geen aanduiding op de kaart. Onze kwaliteitsambities geven we in

tekst aan en het is aan gemeenten om dit verder uit te werken. Geledingszones liggen rond de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort en worden op de kaart opgenomen. Voor de provincie wordt een stimulerende rol voorgesteld die zich vooral richt op de recreatieve ambities.

Agenda: Wij gaan in samenwerking met gemeenten onderzoek doen naar de maatschappelijke **vraag naar vrijetijdsactiviteiten rondom met name de stadsregio's Utrecht en Amersfoort**. Waarbij wij tevens kijken hoe deze vraag beantwoord kan worden via het realiseren van recreatiestructuren (zoals RodS).

- *Reden van agendering:* Recreatieve opgaven in de uitloopgebieden om de stad lopen nogal eens tegen 'barrières' bij realisatie aan. Daarom is geagendeerd om samen met partners te onderzoeken hoe dit opgelost zou kunnen worden. Ten tijde van behandeling van de Kadernota Ruimte kwam daar nog een extra motivatie bij vanwege het stopzetten van het rijksprogramma 'Recreatie om de Stad'.
- *Doorlopen proces:* Uit onderzoek van zowel de provincie als de gemeente Utrecht blijkt dat in de provincie Utrecht tekorten zijn aan groene recreatieve uitloopgebieden nabij de stad. Het tekort is (zoals verwacht) het grootst in het Stadsgewest Utrecht en bij de regio Amersfoort. Samen met gemeenten, DLG en ook de gebiedscommissie Stad en Land is gekeken naar oplossingsrichtingen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* Voorgesteld wordt zowel de bestaand/gerealiseerde recreatieve gebieden om de stad als de nog te realiseren gebieden als apart beleidsobject in de PRS op te nemen, gelegen in de geledingszone. Hiermee benadrukken we het belang ervan en creëren we ruimte om samen met gebiedspartijen op creatieve manieren te kunnen werken aan realisatie.

Agenda: Wij ontwikkelen een **visie op de regionale economische structuur** die kan dienen als input voor de PRS.

- *Reden van agendering:* Ten tijde van de totstandkoming van de kadernota Ruimte werd gelijktijdig een Economische Visie opgesteld. De ruimtelijk relevante punten hieruit moeten landen in de PRS
- *Doorlopen proces:* We maken gebruik van de Economische Visie "Focus op kennis en creativiteit" die begin dit jaar in de Statencommissie MME is besproken.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* de relevante onderdelen uit de visie zijn in de PRS opgenomen. Dat zijn vooral de algemene economische visie en de vestigingsmilieus.

Agenda: Wij zullen de resultaten van de **regionale samenwerking bedrijventerreinen** zo mogelijk al betrekken bij de totstandkoming van de PRS.

- *Reden van agendering:* In het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 zijn Rijk, IPO en VNG overeengekomen dat gemeenten samenwerken op het gebied van bedrijventerreinenbeleid in economisch of bestuurlijk logische regio's, waarbij de provincies regie voeren op deze samenwerking en de regionale samenwerking opnemen als provinciaal belang in hun structuurvisie.
- *Doorlopen proces:* Bij brief van 24 november 2010 heeft GS aan de portefeuillehouders van de regio's de kaders van het bedrijventerreinbeleid gestuurd. Daarin is onder andere aangegeven dat een nieuw bedrijventerrein pas kan worden ontwikkeld als er een regionaal convenant is afgesloten, en dat er in de PRS geen (nieuwe) locaties voor bedrijventerreinen worden opgenomen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS:* De gecommuniceerde werkwijze is voorgesteld voor en opgenomen in de PRS en PRV. Omdat er nog geen regionale convenanten zijn afgesloten, hebben we met betrekking tot de locaties nog niks kunnen opnemen in het Voorontwerp van de PRS.

Agenda: Wij zullen in de PRS aandacht besteden aan **niet-agrarische bedrijvigheid in het landelijk gebied**.

- *Reden van agendering:* Door onder andere functieverandering van niet-agrarische bedrijfsgebouwen en de trend om meer vanuit huis te gaan werken vestigen zich steeds meer niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied. Deze ontwikkeling biedt kansen, maar kan ook nadelige gevolgen hebben voor de landschappelijke kwaliteit, milieubelasting en verkeersaantrekkende werking.

- *Doorlopen proces*: op basis van het Provinciaal arbeidsplaatsen register (PAR) is eerst nagegaan hoeveel, waar en welke bedrijven zijn gevestigd in het landelijk gebied (= buiten de rode contouren). Daaruit blijkt dat het gaat om een relatief bescheiden aandeel, zeker als je ook de recreatieve werkgelegenheid en de zorg buiten beschouwing laat. Vervolgens is intern met de diverse beleidssectoren geïnventariseerd welke knelpunten zich voordoen.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: De conclusie is dat de gesignaleerde knelpunten op het gebied van bijvoorbeeld mobiliteit, milieu of landschap al via het bestaande beleid en instrumentarium aan het licht komen, en dat het niet nodig is om hiervoor in de PRS specifiek beleid te ontwikkelen.

Agenda: Wij gaan de **mobiliteitstoets** actualiseren.

- *Reden van agendering*: De mobiliteitstoets geeft inzicht in de mobiliteitseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen. De huidige mobiliteitstoets blijkt in de praktijk weinig SMART en daardoor slecht uitvoerbaar. Ook willen we de zeven treden van de ladder van Verdaas er in betrekken.
- *Doorlopen proces*: Door de beleidssectoren Mobiliteit en Ruimte is op basis van het provinciale belang gewerkt aan een mobiliteitstoets die beantwoordt aan het doel en die zo concreet mogelijk is.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: Voorstel is de mobiliteitstoets concreter te maken en betrekking te laten hebben op het stedelijk gebied en op ontwikkelingen met een grote verkeersaantrekkende werking in het landelijk gebied. Daarbij willen wij ons concentreren op de gevolgen voor de doorstroming op het provinciale wegennetwerk.

Agenda: Wij maken na 2014 een plan voor een robuust **provinciaal wegennet**.

- *Reden van agendering*: Pas nadat de besluitvorming over de aanpak van het rijkswegennet is afgerond (2014) kan worden bekeken hoe de automobilisten uiteindelijk hun route kiezen, en kan een plan voor een robuust provinciaal wegennet worden opgesteld.
- *Doorlopen proces*: het provinciale wegennet en de reeds geplande toekomstige aanpassingen daarop zijn in beeld gebracht.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: Voorgesteld wordt de (doorstroming op) het provinciale wegennet als provinciaal belang op te nemen.

Agenda: Wij gaan in overleg met het Bestuur Regio Utrecht en de andere regio's om tot een goede afstemming te komen tussen de plannen met betrekking tot het **regionale openbaar vervoer** en de ruimtelijke ordening.

- *Reden van agendering*: Om enerzijds het gebruik van het OV te bevorderen en anderzijds toekomstige verstedelijkingslocaties bereikbaar te maken is het van belang om de plannen met betrekking tot het regionale openbaar vervoer en de ruimtelijke ordening op elkaar af te stemmen.
- *Doorlopen proces*: gezien de sterke relatie met het beleid voor knooppunten is dit gezamenlijk opgepakt. Met het BRU heeft hier afstemming over plaats gehad, en dit zal nog een vervolg krijgen in het kader van het MIRT-onderzoek Openbaar Vervoer Regio Utrecht, waar een koppeling wordt gelegd tussen de verstedelijkingsopgave en het openbaar vervoer.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: De afstemming vindt met name plaats door middel van de (potentiële) knooppunten en de mobiliteitstoets.

Agenda: Wij gaan met onze partners bekijken **op welke wijze** de belangrijkste ruimtelijke opgaven gerealiseerd kunnen worden.

- *Reden van agendering*: het realiseren van de ruimtelijke opgaven kan alleen als we dit als regiopartijen samen of in samenhang doen. Welke afspraken moeten hierover worden gemaakt?
- *Doorlopen proces*: in diverse Agendaonderwerpen is dit aan de orde geweest, ook in meerdere overleggen. De overleggen zijn nog niet afgerond. Ook het overleg over het voorontwerp zal hierin naar verwachting nog bijdragen.

- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: Dit is een lopend agendapunt wat bij Ontwerp PRS pas klaar is.

Agenda: Wij gaan onderzoeken wat het meest geschikte **abstractieniveau is om provinciaal belang** in te formuleren.

- *Reden van agendering*: Omschrijven wat provinciaal ruimtelijk belang is een essentieel onderdeel van de PRS; dit bepaalt namelijk waar wij het wettelijk instrumentarium kunnen inzetten en waar niet. De keuze voor het abstractieniveau is medebepalend voor de provinciale sturingsmogelijkheden.
- *Doorlopen proces*: Gekeken is hoe de huidige formulering van het provinciaal belang functioneert, hoe andere provincies hieraan inhoud geven en met diverse gremia (intern en extern) is van gedachte gewisseld over dit onderwerp,
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: Er is een rapportage opgeleverd die 5 criteria bevat over het abstractieniveau van provinciaal belang. Dit is toegelicht via voorbeelden, enige aanbevelingen (w.o. het belang van onderbouwing) en een eerste aanzet voor de formulering van de provinciale ruimtelijke belangen. Dit heeft in de PRS verder vorm gekregen via het geformuleerde beleid.

Agenda: Wij gaan onderzoeken op welke manier we de flexibiliteit van het instrument **rode contouren** kunnen vergroten, zonder dat dit ten koste gaat van de ermee beoogde ruimtelijke doelen.

- *Reden van agendering*: De nieuwe Wro, de digitalisering, het beperken van de administratieve lasten en de wens tot het bieden van meer flexibiliteit waar mogelijk geven reden voor aanpassing van de systematiek van de rode contouren/stedelijke programma's.
- *Doorlopen proces*: Mede op basis van een evaluatie van de huidige systematiek is er een voorstel gemaakt voor een nieuwe methodiek. Dit voorstel is besproken met externe partijen (met name gemeenten) en gepresenteerd op ambtelijke regiobijeenkomsten.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: belangrijkste wijzigingen zijn:
  - o alle rode contouren worden gesloten,
  - o het stedelijk programma en de daarbij behorende (uitbreidings)locaties worden niet voor de gehele periode vastgelegd maar worden jaarlijks gemonitord en elke vier jaar herijkt,
  - o toekomstige uitbreidingslocaties worden niet al binnen de contour opgenomen (in de PRV). Dit gebeurt pas als er een planologisch besluit is genomen op basis waarvan de contour exact kan worden getrokken.

Agenda: We gaan zoeken naar verbeteringen van de systematiek **zonering landelijk gebied (...)**.

- *Reden van agendering*: Op dit moment hebben we in ons beleid voor het landelijk gebied een zonering via de systematiek van de landelijk gebiedscategorieën (LG1 t/m 4). De evaluatie van het huidige ruimtelijke beleid laat aan de ene kant tevredenheid zien, maar aan de andere kant ook de wens voor meer duidelijkheid en specifiekere sturing.
- *Doorlopen proces*: Op basis van de resultaten van diverse andere agendapunten is gekeken naar welk provinciedekkend beeld voor het landelijk gebied versterkend kan werken. Dit resultaat is getoetst bij gemeenten en waterschappen en op basis van hun input verder doorontwikkeld.
- *Opgeleverde resultaat voor de PRS*: Voorgesteld is een Visiekaart 2025 op te stellen met daarop koersen voor het landelijk gebied waarin gebruik, ontwikkelingsmogelijkheden en de landschappelijke basis bij elkaar komen. Die plekken waar een provinciale ontwikkelopgave ligt worden specifiek aangegeven op de kaart. Dit idee is doorontwikkeld tot een integrale visiekaart. Voor het stedelijk gebied worden op deze kaart de rode contouren opgenomen en de bollen voor de nieuwe uitbreidingslocaties. Deze kaart geeft de richting van de provinciale ambities aan.